

at gjøre Forholdet klart. Lad os tænke os, at en Fæster besidder en Gaard, der ved Auktion vilde blive solgt for 20,000 Rd. Han vilde da efter den tidligere foreslaaede Bestemmelse kunne gjøre Regning paa, at den af hans Børn, som han havde udpeget dertil, efter hans Død vilde faa 5,000 Rd. udbetalt. Lad os derhos antage, at Fæsteren har den fornødne Kapital til at kjøbe Gaarden for, men at han tillige har flere Børn. Vil det da ikke være en overordenlig stor Fristelse for ham at sige Nei til ethvert nok saa billigt Tilbud fra Godseierens Side om at sælge Gaarden til ham, idet han nemlig saa kan sige til sig selv: Den Formue, som Du har, kan Du da dele mellem de andre Børn og derhos sikke den Søn, som du udpeger, 5,000 Rd.? Ved den omtalte Bestemmelse, som var beregnet paa at udøve et Tryk paa Godseierne til at sælge, vilde man altsaa netop arbejde hen til det modsatte Formaal. Det er derfor efter min Overbevisning aldeles nødvendigt, at man med Hensyn til Benyttelsen af den paagjældende Fjerdedel modsætter sig enhver Gave til Brugerens Efterladte. Mit Forslags § 6 gaar derfor ud paa, at de i Statskassen indbetalte Fjerdedels-Summer skulle danne en Fond til Landvæsenets Fremme under Indenrigsministerens Bestyrelse, for hvis Anvendelse Reglerne nærmere skulle bestemmes ved Lov. Jeg har dog derhos tilføjet, at der ved den første Anvendelse af de indbetalte Summer kan bestemmes, at Fæsternes Efterladte paa de inddragne 10de Gaarde eller paa de Gaarde, som sælges ved Auktion ifølge denne Lov, støttes ved Laan af denne Fond, vel at mærke ved Laan, ikke ved Gaver. Hermed har jeg omtalt de Paragrafer i mit Forslag, der slutte sig til dets § 1. Jeg har imidlertid desuden tilføjet 3 Paragrafer, som jeg har anset for hensigtsmæssige, og der ere beregnede paa at skulle træde i Kraft strax. Den første af disse indeholder den Bestemmelse, at enhver Bondegaard, som sælges til Brugerens Familie, skal, naar den har været i denne Families Besiddelse i 3 Aar, strax være fri for Fæstetvang. Hensigten med at bevare 20 Aars Fæstetvang paa Gaardene, efterat de

ere overgaaede til Selveiendom, har jo været den, at sikkre Familierne Besiddelsen af Gaarden. Jeg tror imidlertid, at det er almindeligt anerkjendt, at dette Tidsrum af 20 Aar er meget længere, end hvad der i saa Henseende er fornødent, og at dets Længde i flere Tilfælde vil kunne være til Hindrer for Selveiendoms Fremme. Den af mig foreslaaede forandrede Bestemmelse er nu affattet saaledes, at til de 3 Aar, om hvilke der er Tale, vil kunne regnes enten Tiden før Salget eller Tiden efter Salget eller begge Dele, saa at Fæstetvungen, naar en Fæster f. Ex. har besiddet en Gaard i eet Aar, og han da kjøber den, opfører allerede to Aar derefter. — Det har derhos oftere været omtalt, at den i Loven af 19de Februar 1861 § 2 indeholdte Bestemmelse om, at Godseieren kan inddrage den 10de Gaard, naar han har solgt 9 til Brugerne eller deres Efterladte, har vakt Uro hos mange Fæstere, idet de alle have forestillet sig det som en Mulighed, at det kunde blive deres Gaard, der saaledes vilde blive inddragen. Dette er en Anse, som jeg tror, at der er Grund til at afhjælpe, og det saameget mere, som der vel kan tænkes Misbrug af Bestemmelsen, idet man ved Hentydninger til, at denne eller hin Gaard er bestemt til Inddragelse, kan søge at sætte Et eller Andet igjennem. Jeg har derfor anset det for rigtig ved mit Lovforslags § 8 at gjøre Benyttelsen af den omhandlede Ret afhængig af, at det inden et Aar efter Lovens Ikrafttræden for Indenrigsministeren opgives, paa hvilken Del af ethvert Gods Bestemmelsen efterhaanden agtes bragt i Anvendelse. Forsaavidt en saadan Opgivelse til Ministeriet ikke er sket inden et Aars Forløb, efterat den af mig foreslaaede Lov er traadt i Kraft, vil altsaa Retten til Inddragningen være tabt. — Endelig indeholder § 9 i mit Lovforslag en Bestemmelse, som ikke vil være uden Betydning paa visse Steder. Hvor offentlige Midler indstaa i Godserne, der er det nemlig blevet Sædvane, at man ved Salg af Fæstegods ubetinget kræver Afdrag paa Prioriteterne, at man altsaa kræver Afdrag paa Prioriteterne ogsaa i saadanne Tilfælde, hvor den Kapital, der